

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
АРХІТЕКТУРИ
ТА МІСТОБУДУВАННЯ**

25' 2010

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ

Науково-технічний збірник

Заснований в 1997

Випуск № 25

Київ КНУБА 2010

Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник / Відпов. ред. М.М. Дьомін. – К., КНУБА, 2010. – Вип. 25. – 448 с. Українською та російською мовами.

В збірнику висвітлюються актуальні проблеми досліджень у галузі архітектури та містобудування, теорії та історії архітектури, реконструкції існуючої забудови.

Розрахований на працівників науково-дослідних і проектних організацій, викладачів вищих навчальних закладів.

Современные проблемы архитектуры и градостроительство: Науч.-техн. сборник / Ответ. ред. Н.Н. Демин. – К., КНУБА, 2010. – Вип. 25. – 448 с. На украинском и русском языках.

В сборнике освещаются актуальные проблемы исследований в области архитектуры и градостроительства, теории и истории архитектуры, реконструкции существующей застройки.

Расчитан на работников научно-исследовательских и проектных организаций, преподавателей высших учебных заведений.

Відповідальний редактор – член-кореспондент АМ України, доктор архітектури, професор М.М. Дьомін.

Редакційна колегія: доктор технічних наук, професор Габрель М.М.; доктор архітектури, професор Єжов В.І. (заступник відповідального редактора); доктор технічних наук, професор Ключниченко Є.Є.; доктор архітектури, професор Лаврик Г.І.; доктор архітектури, професор Мардер А.П.; доктор технічних наук, професор Михайленко В.Є.; доктор географічних наук, професор Нудельман В.І.; доктор архітектури, професор Панченко Т.Ф. доктор технічних наук, професор Підгорний О.Л.; доктор технічних наук, професор Плоский В.О.; доктор технічних наук, професор Сергейчук О.В.; доктор архітектури, професор Слепцов О.С.; доктор архітектури, професор Ковальський Л.М.; доктор архітектури, професор Куцевич В.В.; кандидат технічних наук, доцент Товбич В.В. (відповідальний секретар); доктор архітектури, професор Фільваров Г.Й.; доктор архітектури, професор Тімохін В.О. (заступник відповідального редактора); доцент Чередніченко П.П. (заступник відповідального секретаря); дійсний член АМ України, доктор технічних наук, професор Яковлев М.І.

Рекомендовано до видання вченою радою Київського національного університету будівництва і архітектури, протокол № 59 від 26. листопада 2010 р.

УДК 711.61(045)

К.В.Мазур

студентка,

О.П. Олійник

канд. архіт., професор, Національний авіаційний університет

ПРИЙОМИ ЗАБУДОВИ МІСЬКИХ ПЛОЩ. ТРОЇЦЬКА ПЛОЩА

Анотація: у статті розглянуті засоби побудови внутрішнього простору центральних міських площ. Охарактеризовані основні архітектурно-ландшафтні прийоми, які впливають на естетику і функцію міських площ. Наведені приклади проектів забудови Троїцької площі перед НСК «Олімпійський» у м. Києві.

Ключові слова: архітектурно-ландшафтні прийоми; благоустрій; дизайн; реконструкція.

Постановка проблеми. Охарактеризувати основні архітектурно-ландшафтні прийоми організації і забудови міських площ, розглянути підходи до влаштування простору рекреаційної зони на прикладі проектів Троїцької площі перед НСК «Олімпійський» у м. Києві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема організації міського простору широко представлена як у вітчизняній, так і у закордонній літературі. М.Н. Гончаров розглядав питання проектування міських територій, на основі історичних етапів розвитку. Минервин Г.Б. і Шимко В.Т., Ю.П. Манусевич представляють основні поняття дизайну в контексті архітектурно-ландшафтного середовища.

Мета роботи. Формулювання напрямів удосконалення якостей міського середовища шляхом створення міських рекреаційно-відпочинкових центрів з високим рівнем комфортності довкілля.

Основна частина. Місто сьогодні - перенасичений, з обмеженими можливостями розвитку простір, який потребує реконструкції. В центральній частині міста, а також в прилеглих до неї районах усе більш чітко формується ідея створення міських вузлів, які могли б задовольнити рекреаційні потреби городян і прикрасити місто, «зв'язати» розрізнені спроби вирішення цілого ряду інших міських проблем.

Розглядаючи засоби побудови внутрішнього простору центральних міських площ, можна вивести три складових: рельєф, воду і зелені насадження (квітники, зелені скульптури, вазони, газони і так далі).[1] При організації усередині відкритого простору центральних міських площ з метою поліпшення їх якості можна виділити три основні архітектурно-ландшафтні прийоми як норму для їх естетичної виразності:

1) композиційний — ґрунтується на вживанні композиційних структур: «класичної», «універсальної», «гнучкої» і «супрематичної». Розміщення квітників і кущів, наприклад, відбувається по основних композиційних осях.

2) прийом, заснований на використанні геометричних елементів, коли природні складові використовують строгу геометричну форму (пірамідальну, кубічну, центричну і ін.);

3) прийом динамічного зрушення, коли ландшафтні компоненти розташовуються по різних динамічних напрямках. При цьому вони можуть контрастувати з основними шляхами руху в просторі міської площі.

Архітектурно-ландшафтні прийоми і їх композиційно-планувальна організація завжди впливають на оцінку якості середовища міських площ.[2]

Основні рекомендації сучасних дослідників щодо напрямів вдосконалення якостей міського середовища: 1) розділення просторів з контрастними функціями (транспортні і пішохідні простори, транзитні

пішохідні дороги і ін.); 2) розмежування просторів з різним характером перебування людини (відпочинок і рух, обслуговування і рух і ін.); 3) позначення кордонів просторів з певною функцією (паркінг, відпочинок, рекреація і обслуговування); 4) фіксація місць «острівної» рекреації в транзитному просторі; 5) заповнення функціональних пауз в транзитному міському середовищі.

З містобудівної точки зору найвищою щільністю функцій, інфраструктури і рекреаційної активності характеризуються саме міські площі. Тому саме там доцільне проведення реконструкції.[3] Розглядаючи питання прийомів забудови міських площ, як приклад наводиться проектне рішення Троїцької площі біля НСК Олімпійський, що є актуальною темою теперішнього часу.

Конкурс на кращу концепцію облаштування Троїцької площі перед НСК «Олімпійський» в Києві проводився серед молодих архітекторів та дизайнерів. На думку організаторів, якими є Британська Рада в Україні та Київська організація Національної Спільки архітекторів України, доцільним було залучення саме молодих спеціалістів, тому що концепція має включати в себе новітні технології та креативні рішення. Перемогу здобули молоді архітектори Михайло Карнаухов та Надія Бесараб, випускники Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури, м. Київ (рис. 1). У проекті представлена багатофункціональна площа, де буде багато відкритого простору, похилі площини-амфітеатри та приховані танцюючі фонтани. Зовнішній вигляд Троїцької площі впливає із її багатофункціонального використання під час та після проведення «ЄВРО 2012». Проект передбачає появу принципово нового для Києва громадського простору, облаштованого в сучасному стилі, що відображає новітні тенденції в архітектурі.

Рис. 1. Проект Михайла Карнаухова та Надії Бесараб

Ділянка реконструкції має площу 24,77 тис. м. кв. Троїцька площа прямокутна в плані, розташована перед стадіоном «Олімпійський» і зміщена по осі у бік вул. Дімітрова. Через площу передбачається основний потік людей з боку вул. Велика Васильківська. Відповідно до проекту Олексія Лавренова, передбачено організувати простір площі за допомогою об'ємів павільйонів-магазинів для торгівлі сувенірами і спортивною атрибутикою, пергол, виходів з підземних парковок і каскадів фонтанів, надавши їй круглу в плані форму (рис.2). Також на площі з боку вул. Жилианської запроєктовано розташування відкритої естради для проведення концертів і культурно-масових заходів. Троїцька площа є важливим транзитно-комунікаційним вузлом перед стадіоном. У зв'язку з цим на всіх напрямках з площі можливий наскрізний прохід для евакуації людей під перголами у бік вул. Жилианської, вул. Великої Васильківської, вул. Фізкультури.

Основний напрям людського потоку позначений двома фонтанами-каскадами, які ведуть в центр площі, а звідти потік людей розподіляється через турнікети до стадіону. По центру площі пропонується розташувати орнамент – емблему «Євро-2012». По внутрішньому радіусу перед входами в галереї магазинів і пергол розміщені флаштки з прапорами держав-учасників футбольного чемпіонату. По зовнішньому радіусу пропонується виконати традиційний український орнамент з кольорової тротуарної плитки. Проектом передбачено підсвічування всіх орнаментів в нічний час вбудованими в покриття світильниками. В районі пергол і фонтанів можливе розміщення лавок і інших малих архітектурних форм. Так, з 24,77 тисяч кв. м площі близько чотирьох тисяч кв. м віддадуть під зелені насадження. В'їзд транспорту на площу буде обмежений.

Проектна організація ПТАБ "Ю.Серьогін" представила два варіанти реконструкції площі: з прямим (рис.3) і хвилеподібним схилом (рис.3). Концепція передбачає благоустрій майдану, встановлення інформаційного табло, мобільної сцени, будівництва паркінги на 300 машиномісць під площею, становлення 20 підземних туалетів. Основну частину площі Троїцької займе широка алея, ведуча до чаші стадіону.

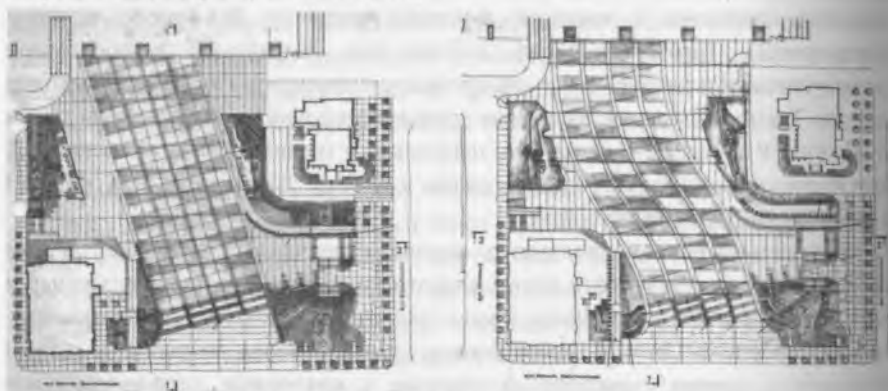

Рис.3. Проекти організації ПТАБ "Ю.Серьогін" з прямим та хвилеподібним схилом

В результаті оновлена площа Троїцька легко пропустить 40 тис. чоловік, що в 2 рази більше, ніж потрібно за розрахунком. По флангах широкої пішохідної алеї запроектовано два 3-поверхові павільйони в яких розмістять інженерні служби, туалети і інші приміщення для обслуговування площі.

Висновки. Новим і перспективним підходом до організації міського простору представляється програма створення міських площ, реалізація якої дозволить одночасно вирішувати наступні питання: створення міських рекреаційно-відпочинкових центрів з високим рівнем комфортності довкілля; виключення будівництва естакад і крупних адміністративно-офісних об'єктів в центральній частині міста з метою зниження інтенсивності транспортних потоків; збереження історичного обличчя центральної частини міста; організація парковок автотранспорту; перерозподіл потоків транспорту на території міста.

Бібліографічний список

1. Александровская З. И., Букреев Е. М., Медведев Я. В., Юскевич Н. Н. Благоустройство городов.— М.: Стройиздат, 1984.

2. Вергунов А. П. Архитектурно-ландшафтная организация озелененных пространств в городских центрах: Уч. пособие.— М., 1986.
3. Горохов В.А. Городское зеленое строительство. – М.: Стройиздат, 1991. – 416с.
4. Минервин Георгий Борисович, Ермолаев Александр Павлович, Шимко В.Т., Ефимов А.В., Щепетков Н.И., Гаврилина А.А., Кудряшев Н.К. Дизайн архитектурной среды: Учебник. – М.: Архитектура-С, 2006. – 504 с.
5. Методические рекомендации по формированию озеленяемых пространств города.— М.: Стройиздат, 1980.
6. Рунге Владимир Федорович, Манусевич Юлия Павловна. Эргономика в дизайне среды: Учебное пособие. – М.: Архитектура-С, 2007. – 328 с.
7. Родичкина И.Д. Краткий справочник архитектора. Ландшафтная архитектура.– К.: Будівельник, 1990 – 336с.

Аннотация

В статье рассмотрены способы построения внутреннего пространства центральных городских площадей. Охарактеризованы основные архитектурно-ландшафтные приемы, влияющие на эстетику и функцию городских площадей. Приведенные примеры проектов застройки Троицкой площади перед НСК «Олимпийский» в Киеве.

Ключевые слова: архитектурно-ландшафтные приемы; благоустройство; дизайн; реконструкция.

Annotation

The methods of constructing the interior of the central city areas. The basic architectural and landscaping techniques that affect the aesthetics and function of urban areas. The examples of the Trinity Square development projects before NSK "Olympic" in Kiev.

Keywords: architectural and landscaping techniques, landscaping design; reconstruction.